Vedlegg 13:

VERDENS MEST UMORALSKE STATSFOND:

DE ANSVARLIGE FOR OLJEFONDET MEDVIRKER TIL DE GROVESTE FORBRYTELSER – OGSÅ TORTUR - MOT BARN

10. april: Tillegg til anmeldelse, saksnr. 16783364 241/25-26. Vedlegg 13 erstatter vedlegg 12, «Verdens mest uetiske statsfond», innsendt 18. mars d.å.

Grandmothers Against Genocide's anmeldelse av:

Statsminister Jonas Gahr Støre, finansminister Jens Stoltenberg, utenriksminister Espen Barth Eide og tidligere finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Til Kripos' seksjon for internasjonale forbrytelser

Tidligere dokumenter: Anmeldelsen av 16. april 2025

Klage over henleggelsen av 8. mai 2025

Bevisskriv av 10. november 2025

Rapport om 20 ikke-israelske selskaper, vedlegg 9

Eksempler på Etikkrådets anbefalinger i Jens Stoltenbergs andre statsministerperiode, fra 2006 til 2013, i strid med fondets egne regler.

Og eksempler på Oljefondets investeringer i selskaper som medvirker til krigsforbrytelser, forbrytelser mot menneskeheten og folkemord, som utgjør medvirkning til forbrytelsene – da og nå.

Innholdsfortegnelse – (snarvei i tekst):

1. 1. Innledning: Regelstridige tilrådinger og beslutninger blir regelen: 2. Eksempler på regelstridige tilrådinger og beslutninger blir regelen

1.1 Det strafferettslige grunnlaget for de anmeldtes personlige ansvar

2. Eksempler på regelstridige tilrådinger og beslutninger

2.1 Om Rheinmetall

2.2 Om Hanwha Corp

3. Konvensjonen mot klasevåpen – 2006

4. En av verdens mest beryktete kjemikalieprodusenter

4.1 Monsanto India – grove forbrytelser mot tusener av barn

4.2 En helt uforklarlig snu-operasjon

4.3 Nye og økte investeringer i forbudte, livsfarlige kjemikalier

4.4 Monsanto Co, USA - hovedleverandør av hvitt fosfor til Israel

4.5 Israel Chemical Limited (ICL Group) og Monsanto Co

4.6 Monsanto – nå Bayer - under Støre-regjeringen

5. Kjernevåpenselskaper blir tatt inn igjen

5.1 Thales inn i varmen igjen

5.2 United Technologies Corp inn i varmen igjen

5.3 United Technologies Corp merger med Raytheon og blir til RTX

6. Gro Nystuen etablerer «institutt» i 2009 - ILPI

6.1 Kjernevåpenprosjektet: Nystuen, Støre – og fred og forsoning

7. Oljefondet medvirket til skoledrapet i Minab, Iran

7.1 RTX Raytheon – produsenten av Tomahawk-bomben

7.2 Ball Aerospace Technologies – styremekanismen til Tomahawk

7.3 Enda flere kjernevåpenselskaper inn igjen; BAE og Finmeccanica

8. Det laveste av alt: Tortur av barn – også i israelske fengsler

9. Avsluttende kommentarer

9.1 Det nye etikk-utvalget; Bukken til havresekken

8.2 Liste over selskaper Oljefondet har utelukket pga adferd

10. Tillegg: Nye tall for Oljefondets 2. halvår i 2025

11. Kilder

1. Innledning: Regelstridige tilrådinger og beslutninger blir regelen

Oljefondet ble opprettet i 1996, for å forvalte oljeformuen på vegne av Finansdepartementet. I 2004 etableres det etiske retningslinjer, og et etikkråd ble opprettet i november. Fondet ble administrert gjennom Norges Bank Investment Management (NBIM) i Norges Bank, hvor også alle investeringene er offentliggjort.

De etiske reglene for Oljefondet, som Etikkrådet skulle styre etter, ble nedfelt som forskrift, basert på NOU-rapport 2003: 22; *Forvaltning for fremtiden* - *Forslag til etiske retningslinjer for Statens petroleumsfond*.

Om kriterier for utelukkelse av selskaper basert på adferd lød det i forskriften:

§ 3. Kriterier for atferdsbasert observasjon og utelukkelse av selskaper

Observasjon eller utelukkelse kan besluttes for selskaper der det er en uakseptabel risiko for at ***selskapet medvirker til*** *eller selv er ansvarlig for:*

a) grove eller systematiske ***krenkelser av menneskerettighetene som for eksempel drap, tortur, frihetsberøvelse, tvangsarbeid, de verste former for barnearbeid***

b) **al*vorlige krenkelser av individers rettigheter i krig*** eller konfliktsituasjoner

c) alvorlig miljøskade

d) grov korrupsjon

e) andre ***særlig grove brudd*** på grunnleggende etiske normer

§ 5. Etikkrådets arbeid med råd om observasjon og utelukkelse

(1) Etikkrådet skal løpende overvåke fondets portefølje, jf. § 1 andre ledd, med sikte på ***avdekke om selskaper medvirker til*** *eller selv er ansvarlig for produksjon eller atferd som nevnt i § 2 og § 3.*

Det er verd å merke seg at ordlyden ikke er at det skal være bevist at et selskap medvirker til lovbrudd – det er tilstrekkelig at det er en risiko for lovbrudd.

Basert på ordlyden i disse etiske reglene, skulle Oljefondet ikke kunne vært investert i noen selskaper som leverte til Israel, hverken i militær eller sivil kapasitet.

Forskriftens § 2 har også et kriterium for utelukkelse av selskaper på grunn av produkter – i første bokstav våpen som ved normal anvendelse bryter med grunnleggende humanitære prinsipper. Det gjelder slike som kjernevåpen, landminer, kjemiske våpen som hvitt fosfor-bomber, thermobariske (3500 grader) og klasevåpen.

Allerede i juni 2005 hadde det helt nystiftete Etikkrådet gjort et imponerende arbeid, og kunne legge frem tilrådinger om uttrekk fra syv selskaper som produserte **klasevåpen**. Rådets leder var Gro Nystuen, jurist og tidligere avdelingsdirektør i Utenriks-departementet. Med anbefalingen fulgte en beskrivelse av hvor umenneskelige klasevåpen er i bruk mot sivile, og av selskapene som produserte dem:

General Dynamics Corporation

L3 Communication Holdings (L3 Harris)

Raytheon Co

Lockheed Martin Corp

Alliant Techsystems Inc

EADS (European Aeronautic Defence and Space Company)

Thales

Etikkrådet tilrådet også i 2005 til at en rekke selskaper skulle bli ekskludert på grunn av produksjon av ***kjernevåpen***. Fakta-beskrivelsene i årsmeldingen viser at Etikkrådet hadde opparbeidet en betydelig kunnskap om kjernevåpen. Beskrivelse av de

umenneskelige konsekvensene ved bruk av atombomber var også med i begrunnelsen. Selskapene som ble anbefalt utelukket var:

BAE Systems Plc

Boeing Co

Finmeccanica SpA

Honeywell International Inc

Northrop Grumman Corp

United Technologies Corp

Safran SA

Regjeringen fulgte disse første tilrådingene fra Etikkrådet, og alle de omtalte selskapene ble ekskludert.

Snuoperasjon etter Stoltenberg

I oktober 2005 vant Arbeiderpartiet valget, og Jens Stoltenberg ble statsminister. Han hadde gått sterkt imot å opprette et etikkråd, fordi han ønsket å prioritere et mål for fondet om høyest mulig avkastning. Han ble ikke hørt, og Stortinget vedtok opprettelsen av Etikkrådet i 2004.

Etter regjeringsskiftet kan det se ut som om Etikkrådet foretok en 180 graders snu-operasjon på ett område: Etikkrådets etiske regler ble avviklet for det meste av investeringer som angikk Israel.

Dette ble synlig i årsberetningen for 2006: Mellomkirkelig råd hadde i brev i januar bedt regjeringen trekke seg ut av selskaper som bidro til byggingen av muren inne på Vestbredden, og til Israels ulovlige okkupasjon av Palestina. De ønsket også et møte med Etikkrådet for å diskutere dette. Etikkrådet mottok brevet fra regjeringen i februar, for å gi en tilråding. (De første årene gikk rådene til regjeringen – ikke til Norges Bank). Oljefondet hadde aksjer i kun *tre* israelske selskaper, men hadde aksjer i en rekke andre som leverte våpen og annet materiell som bidro til å gjøre Israels okkupasjon mulig.

Utifra det Etikkrådet ved leder Gro Nystuen skriver i 2006 går det tydelig frem at Mellomkirkelig råd ikke fikk noe gehør for sin anmodning:

"Etikkrådet har ikke funnet grunnlag for å anbefale uttrekk av selskaper på grunn av deres virksomhet i Israel eller i områder under israelsk okkupasjon. Dette gjelder både for de israelske selskapene i fondet og utenlandske selskaper med virksomhet i dette området. Det har vært avholdt et møte med representanter for Mellomkirkelig råd hvor denne vurderingen ble lagt frem».

Etter at denne vurderingen ble lagt frem, har juristen Nystuen gått lengre i å definere når det eventuelt kunne bli aktuelt å trekke Oljefondet ut – av israelske selskaper eller de som leverer til Israel:

«Etikkrådet er kjent med at en lang rekke selskaper leverer militært materiell til Israel.

En vurdering av selskapers eventuelle medvirkning til brudd på etiske normer må avgrenses til å gjelde selskaper som selger materiell ***med kunnskap om*** *at dette* ***utelukkende*** *vil bli brukt til ulovlige eller uetiske handlinger».*

Vår utheving. Kravet er en umulighet – det vil ikke kunne finnes et selskap som erkjenner at de selger materiell til Israel som *utelukkende* vil bli brukt til ulovlige eller uetiske handlinger.

Dette bryter tvert med reglene som var grunnlaget for Etikkrådets eksistens. Synspunktet har blitt gjentatt flere ganger i 2025 av finansminister Jens Stoltenberg. Det synes utvilsomt at Etikkrådets regelstridige praksis fra februar 2006 må ha vært på instruks fra daværende statsminister Jens Stoltenberg. Om snu-operasjonen ikke var på hans instruks, måtte Stoltenberg ha informert Etikkrådet om at de hadde en feilaktig oppfatning av fondets etiske regler. Det skjedde ikke.

Fra Etikkrådet definerte sitt syn i 2006, kan det slås fast at fondets etiske regler ikke har blitt lagt til grunn for rådets vurderinger når det gjelder Israel. For andre land ser det ut til at de etiske reglene sporadisk har blitt fulgt opp i de påfølgende årene.

I 2006-årsmeldingen skrev Etikkrådet også at Mellomkirkelig råd trakk frem Caterpillar spesielt. Etikkrådets vurdering var at selv om Caterpillar bidro til Israels krigsforbrytelser ved rasering av palestinske boliger, så de ingen grunn til at Oljefondet skulle trekke seg ut av selskapet.

Fondet trakk seg ut av Caterpillar i august 2025. Da hadde Caterpillar gjort det samme som de gjorde i 2006, bare i nitten år til. Staskassen tjente grovt på Israels krigsforbrytelser mot palestinske borgere på Vestbredden i alle de årene. Investeringen i 2006 var gigantisk for den tiden: 778 millioner kroner. I 2021 var den økt under Høyre til 9 milliarder. Med Støre ved roret økte fondet til 21 milliarder i 2025. Det var mens Israel etter 7. oktober raserte flere palestinske boliger på Vestbredden enn noensinne.

1.1 Det strafferettslige grunnlaget for de anmeldtes personlige ansvar

De handlinger og unnlatelser som beskrives i dette dokumentet, er etter vår vurdering omfattet av straffeloven §§ 101–102, jamfør § 15 om medvirkning, samt Roma-vedtektenes artikkel 25(3) b–c-d, som fastslår straffeansvar for den som hjelper, tilskynder eller på annen måte medvirker til at forbrytelsen blir begått (se nærmere om det strafferettslige grunnlaget i anmeldelsen av 16. april 2025).

De anmeldte politikerne er ansvarlige fordi de selv er de øverste beslutningstakerne bak de handlingene som utgjør medvirkning. Statsministeren er ansvarlig for at Norge ikke innfører noen tiltak mot Israel. Finansministeren er ansvarlig for at fondet er og har vært investert i selskaper som etter fondets egne regler – *og* straffeloven – *og* Roma-vedtektene - skulle vært utelukket.

Medvirkningsansvaret er oppfylt gjennom ordinært forsett eller eventuelt forsett (dolus eventualis): det er tilstrekkelig at de anmeldte har forstått eller holdt for mulig at omfattende og aktivt økte investeringer i Israels krigsindustri styrker den hovedskyldiges vilje og evne til å begå forbrytelsene – og likevel har valgt å handle slik de har gjort. Det har sendt et utvetydig signal til Israel om politisk og moralsk oppmuntring, og dermed også utgjort forsettlig psykisk medvirkning.

Det er denne *oppmuntringen* — ikke en påstand om direkte årsakssammenheng mellom en enkelt investering og et enkelt overgrep — som er kjernen i medvirkningsansvaret for de anmeldte. Det er deres kriminelle handling, som rammes av straffeloven.

At de anmeldte har hatt den nødvendige kunnskap om forbrytelsene er ikke tvilsomt. De har mottatt gjentatte og detaljerte varsler og oppfordringer gjennom FN-systemet, gjennom ICJs kjennelser og ICCs arrestordre mot Israels statsminister og forsvarsminister. Stoltenberg har fått oppfordringer fra FNs spesialrapportør Francesca Albanese – mer enn en gang. Her hjemme har regjeringen fått anrop fra Redd Barna, Norsk Folkehjelp, Den Palestinsk-Norske Foreningen, Fagforbundet og minst femti andre – i tillegg til folk flest. Investeringene i de groveste medvirkende selskapene er opprettholdt til tross for alle oppfordringer om deinvestering. Den vedvarende, bevisste opprettholdelsen og økningen av investeringene etter 7. oktober 2023 oppfyller etter vår vurdering vilkårene for forsettlig medvirkning til krigsforbrytelser, forbrytelser mot menneskeheten og folkemord.

Vi legger til grunn at Jens Stoltenberg, som statsminister fra 2005 til 2013, var den *øverste* ansvarlige for alle Oljefondets investeringer som bidro til Israels forbrytelser. Vi legger til grunn at Jonas Gahr Støre *har det øverste* ansvar for Oljefondets investeringer etter at han tiltrådte som statsminister i oktober 2021. Vi har defor anmeldt begge. Dette dokumentet vil også understøtte Palestinakomiteens anmeldelse av Oljefondets direktør Nicolai Tangen, og sentralbanksjef Ida Wolden Bache, som ansvarlige for deres under-ordnedes omfattende og økende investeringer som medvirker til krigsforbrytelser.

2. Eksempler på regelstridige tilrådinger og beslutninger

Sommeren 2006 angrep Israel Sør-Libanon med om lag fire millioner klasebomber, i løpet av 34 dager, rapporterte FNs Senter for Sør-Libanon. FN opplyste også at én million av disse var udetonerte, og ville dermed medføre livsfare i mange år fremover.

I 2007 hadde Etikkrådet funnet ytterligere to produsenter av klasebomber: sør-koreanske Hanwha Corp, og tyske Rheinmetall. Norges Bank tilskrev selskapene og spurte om de produserte klasevåpen. Hanwha Corp svarte tilbake at det gjorde de, og ble da utestengt. De kom imidlertid fort inn igjen, mens Rheinmetall ikke gikk ut.

2.1 Om Rheinmetall

Etikkrådet hadde solide bevis for at Rheinmetall produserte klasevåpen. Rheinmetall svarte ikke på henvendelsen, og Etikkrådet tilrådet dermed uttrekk. Da kom det imidlertid et svar fra Rheinmetall, hvor de skrev at de ikke produserte klasevåpen.

Til tross for ugjendrivelige bevis for det motsatte, valgte Etikkrådet ved daværende leder Gro Nystuen å tro på ordene til klasebombeselskapet, og konkluderte:

«Særlig har kopien av selskapets egen produktkatalog og uttalelsen fra den tyske regjering ***klart indikert at selskapet faktisk produserer klasevåpen.*** *Etikkrådet* ***legger imidlertid mest vekt på*** *den informasjonen som selskapet kom med i form av e-post den*

28. august. d.å., og finner det med dette godtgjort at selskapet ikke lenger produserer klasevåpen».

Regjeringen Stoltenberg offentliggjorde i januar 2008 at de ville følge Etikkrådets nye tilråding om ikke å trekke ut selskapet: «På bakgrunn av Rheinmetalls svar, og ytterligere undersøkelser som Etikkrådet har gjort.»

Men ingen ytterligere undersøkelser ble gjort. Det ville vist enda klarere at Rheinmetall fortsatt produserte klasevåpen, for det gjorde de – i 2007 og i veldig mange år deretter.

Rheinmetall inngikk i 2023 i en joint venture med israelske Elbit om å utvikle nye 155 mm artillerigranater, som ofte er brukt til hvitt fosfor-bomber – og til klasebomber. Elbit er Israels aller største våpenselskap, og notorisk beryktet som den største private leverandøren til Israels krigsindustri. Elbit ble utelukket av Oljefondet i 2009.

I 2019 opplyste Elbit at de ikke skulle produsere klasevåpen lengre. Investeringsfondet KLP skriver i 2021 at de har liten tro på en uttalelse fra Elbit. KLP fant gjennom egne undersøkelser i 2021 at Elbit på det tidspunktet fortsatt produserte klasevåpen.

Rheinmetall har erklært at de ikke lenger produserer klasevåpen, på sin egen nettside. Erklæringen er ikke datert, men Business and Human Rights Center antar at det må ha vært etter juli 2024, da erklæringen ikke var der tidligere enn det.

Hadde Etikkrådet villet gi et seriøst råd i 2007, ville de ha undersøkt saken, besøkt fabrikkene der klasevåpnene ble produsert, sett med egne øyne at den var avviklet.

Å legge til grunn Rheinmetalls ord i en epost i 2007, på tross av viten om det motsatte, er ikke naivt. Det er å legge til grunn noe en vet ikke er sant.

Hvorfor et etikkråd skulle gjøre det, er spørsmål å stille daværende leder Gro Nystuen.

Om statsminister Stoltenberg hadde ønsket troverdige tilrådinger fra Etikkrådet, kunne han aldri ha akseptert en så tynn begrunnelse som at «De sa at de ikke gjør det mere».

Etikkrådet skrev at dersom det skulle komme nye opplysninger om Rheinmetall, ville de vurdere selskapet på nytt igjen. Det har de aldri gjort. Og i juli 2010 godkjente regjeringen Stoltenberg at Rheinmetall fikk kjøpe det norske våpenselskapet Simrad Optronics. Rheinmetall ble dermed etablert med fabrikk på norsk jord, på Nøtterøy. Straks etter, den 19. oktober 2010, godkjente regjeringen også at Rheinmetall kunne inngå i kompaniskap med norskeide Kongsberg om våpenproduksjon.

Etter to år med teppebombing i Gaza har våre regjeringstopper ikke på noe tidspunkt vurdert denne bombeleverandøren på nytt igjen. FN ved Francesca Albanese har direkte oppfordret Jens Stoltenberg til å trekke Oljefondet ut av Rheinmetall. Stoltenberg svarte tilbake til henne at fondet ikke er investert i noen selskaper som bryter folkeretten.

Rheinmetall er i dag det aller største våpenselskapet i Tyskland. De 14 millionene fondet hadde i Rheinmetall i 2007, da Nystuen anbefalte å beholde aksjene, har med årene økt til dagens 17,2 milliarder.

Det er utvilsomt at Rheinmetall er en av verdens største bidragsytere til Israels krigsindustri (se vedlegg 9, Rapport om 20 selskaper), utenom de amerikanske. De er dermed en av de største medvirkerne til Israels forbrytelser mot menneskeheten og

folkemord. Oljefondets investeringer i selskapet fra 2007 har vært en vedvarende økonomisk og politisk oppmuntring og støtte til Israels forbrytelser. Med den enorme økningen i investeringer etter 7. oktober 2023, er det også en oppmuntring til Israel som ikke er til å misforstå: 2,2 millilarder i 2023, opp til 7,3 i 2024, til 17,2 milliarder i dag – en åttedobling etter at Rheinmetall ble storleverandør til Israels bombing av Gaza.

2.2 Om Hanwha Corp

Etter at Oljefondet fulgte Etikkrådets råd og utelukket Hanwha Corp i 2007, har fondet blitt værende i og kjøpt seg opp i **11 datterselskaper** av Hanwha Corp. Det er meget mulig at jurister kan hevde at det ikke er ulovlig eller straffbart å kjøpe seg inn i 11 datterselskaper av et moderselskap som produserer klasevåpen. Men det straffbare forholdet i vår sak er primært medvirkning ved politisk og moralsk støtte – som er oppmuntring - til forbrytelsene. Hanwha Corp ble utelukket fordi det produserer klasevåpen, og de har omfattende leveranser av ulike andre våpen til Israel. Da kan Oljefondets investeringer i 11 av deres datterselskaper kun bli oppfattet - av Israel - som en oppmuntring til forbrytelsene.

Oljefondets investeringer i Hanwha har vært og er fortsatt enorme. Oljefondet hadde 22 *millioner* kroner i datterseslskapet Hanwha Aerospace i 2007. Det har økt til 4,1 ***milliarder*** kroner i 2025.

22. oktober i 2021 meldte Janes at Hanwha hadde inngått i joint venture med israelske Elbit og Elta Systems.

Oljefondet hadde i 2007 en liten post på ***fire millioner kroner*** i datterselskapet Hanwha Solutions Corp. Den hadde økt til 480 millioner i 2021. Etter at Hanwha hadde inngått i samarbeid med beryktete Elbit, økte investeringen kraftig etter at Trygve Slagsvold Vedum kom inn som finansminister i 2021. Fondet tredoblet eierskapet i bare det ene datterselskapet på ett år, fra 480 millioner i 2021, til ***1,4 milliarder*** i 2022.

Norges Banks oversikt over Hanwha har poster med tolv ulike grener av selskapet.

Det er utvilsomt at Hanwha Corp er en betydelig våpenleverandør til Israel, og vi mener at de massive investeringene i datterselskapene er medvirkning til Israels forbrytelser.

3. Konvensjonen mot klasevåpen – 2006

Mens Oljefondet med vitende og vilje var investert i klasevåpenprodusenter, tok utenriksminister Jonas Gahr Støre høsten 2006 initiativ til en konvensjon mot klasevåpen. Det som har blitt kalt «The Oslo-procsess» hadde sitt første møte i Oslo i februar i 2007.

107 land hadde signert i 2008. Konvensjonen trådte i kraft i 2010, og forbud mot klasebomber ble vedtatt i FN.

Mens Oljefondet *kjøpte seg opp* i klasevåpen, sørget utenriksminister Støre for at Norge fremsto som forkjemper for en klasebombefri verden. Og mens Etikkrådets leder Gro Nystuen *anbefalte* investeringer i klasebombeprodusenter, skrev hun bok om konvensjonen: "Convention on Cluster Munitions - A Commentary", utgitt på Oxford University Press i 2010. Den kan kjøpes på Bokkilden for 5157 kroner.

Norge var vertskap for det tredje møtet av medlemsstater til konvensjonen i Oslo i 2012. I sin åpningstale viste utenriksminister Støre tilbake til det aller første møtet i 2007. Støre sa at på den korte tiden hadde klasevåpen blitt stigmatisert:

> *«No responsible state wants to be associated with the the use of cluster munitions. The political cost is simply too high. Therefore, friends, our Convention is working: The market for cluster munitions has practially disappeared. The use has virtually stopped. The weapons are universally considered to be unacceptable».*

Forbudet mot klasevåpen ble tatt inn i norsk lov allerede i 2009. Norge kunne dermed belære de andre medlemslandene om lovreglene. Som Støre sa i talen:

> *«To further support this process, we have distributed a background paper on the relationship between the Convention on Cluster Munitions and international humanitarian law».*

Oljefondet kjøpte seg dermed opp i selskaper som produserte klasevåpen med fullt kjennskap til at det var lovstridig. Det var da også et brudd på Klaseammunisjonsloven.

4. En av verdens mest beryktete kjemikalieprodusenter

4.1 Monsanto India – grove forbrytelser mot tusener av barn

En gjennomgang av Oljefondets relasjon til det amerikanske selskapet Monsanto, er det ultimate eksempelet på Oljefondets bevisste investeringer i selskaper som begår kriminelle handlinger. Den beskriver selve playbooken for hvordan de medvirker til forbrytelser, gjennom sine investeringer, med fullt overlegg, de neste tyve årene:

En 16 siders grundig begrunnelse for uttrekk finner vi i en rapport som Etikkrådet avga i 2006 om selskapet Monsantos virksomhet i India, for «*utvilsom medvirkning til de verste former for barnearbeid*». Undersøkelsen ble iverksatt i 2005, før Stoltenberg kom til makten. Monsanto var et selskap Oljefondet hadde vært investert i helt fra 1998.

Rapporten er rystende. **20.000 barn** var oppgitt som barnearbeidere i Monsanto i Etikkrådets rapport, **fire tusen** av dem fra syv til ti år. Barna ble forgiftet av arbeidet, som blant annet var å spraye bomullsfrø med livsfarlige kjemikalier, helt uten verneutstyr. Flere av kjemikalene var forbudt i resten av verden. Innånding ville medføre en lang rekke helseskader, lammelser - og død.

Etikkrådet skrev 20. november 2006:

*«Det foreligger etter rådets mening en uakseptabel risiko for at selskapet **Monsanto vil fortsette å medvirke til** de verste former for barnearbeid i India. Det er et konservativt estimat at 20 000 barn er involvert i barnearbeid i tilknytning til Monsantos virksomhet. Mange av barna er svært unge, hele 20 prosent antas å være under 10 år gamle. De aller fleste bor hjemmefra og arbeider 12–14 timer per dag uten mulighet til skolegang. Den uforsvarlige bruken av plantevernmidler fremstår for Etikkrådet som spesielt graverende».*

De to farligste kjemikaliene Etikkrådet nevner i rapporten, er Monocrotophos og Methomyl. Den første beskrives som: *Monocrotophos is a highly toxic organophosphorus*

insecticide banned in over 100 countries. Stoffet er ikke bare livsfarlig å innånde – det kan også medføre genetiske defekter.

Om den neste: *Methomyl is forbidden, banned, or heavily restricted in many parts of the world due to its high toxicity to humans, animals, and wildlife. It is an n-methyl carbamate insecticide recognized as highly hazardous.*

Disse to var blant kjemikaliene barna måtte spraye bomullsfrø med, og inhalere, i 14 timers arbeidsdager. Barna, ned til syv år, var tatt fra hjemmet sitt, og var i realiteten slaver på tvangsarbeid. Etikkrådet skriver:

«Helsefaren forbundet med eksponering mot flere av de aktuelle plantevernmidler er omfattende dokumentert. Eksponering mot alle disse plantevernmidlene kan føre til helseskade eller død».

Rådet om uttrekk ble ikke fulgt av Stoltenberg i 2006. I årsmeldingen for 2008 fremgår det at Norges Bank heller ville drive «eierskapsutøvelse». I 2008 fikk Etikkrådet melding av Finansdepartementet at de ville ha en ny vurdering i henhold til det. Det fikk de.

4.2 En helt uforklarlig snu-operasjon

Tilrådingen i 2006 ble ikke bare neglisjert av Finansdepartementet – den ble også usynliggjort. Tilrådingen er ikke å finne i årsrapporten for 2006. Et omfattende research-arbeid så ut til å ha havnet i en skuff. Når rapporten fra 2006 likevel har blitt offentlig, er det fordi den opptrer i årsmeldingen i 2008 – som innledning til saken.

Etikkrådet kom til at de nå i steden ville råde Norges Bank og Finansdepartementet til å ***opprettholde*** investeringen i Monsanto. Begrunnselsen fremstår som nærmest kreativ.

Etikkrådet ved leder Gro Nystuen skrev i 2008 at Monsanto fortsatt praktiserte de verste former for barnearbeid, (Årsrapporten sider 16-43) og at barna fortsatt ble forgiftet under arbeidet. Antallet barn som er rammet ser ut til å ha økt dramatisk, og alderen er nå nede i seks år. Etikkrådet skriver at de ikke er kjent med at noen andre investorer har hatt kontakt med selskapet for å prøve å påvirke det i en bedre retning. De konkluderer dermed med at det kanskje er en god idé at Norges Bank forsøker det, når ingen andre gjør det. De skriver at et forsøk med eierskapsutøvelse kanskje i fremtiden kunne medføre at Oljefondet *ikke lenger bryter med sine egne etiske regler*.

Et uttrekk ville ha avviklet den situasjonen at de faktisk medvirket til lovbrudd. Rådet så også helt bort fra at uttrekk *er* et et kraftig virkemiddel for å påvirke selskaper i en bedre retning. Men med dette lønnlige håpet om «eierskapsutøvelse» og en bedre fremtid, anbefalte de Oljefondet å fortsette å være investert i Monsanto.

Oljefondets investering i Monsanto i 2006 var på 710 millioner kroner. Med kunnskapen om grove og systematiske lovbrudd mot barn i selskapet, *økte* Oljefondet investeringen i 2007. Etter Etikkrådets tilråding om fortsatt eierskap i 2008, ble aksjeposten økt igjen – til en verdi av 2,8 milliarder i 2009.

Vi mener at Etikkrådet ved sin rapport i 2006 har bevist at Oljefondets investering i Monsanto innebar medvirkning til grove og omfattende brudd på konvensjonene om barns rettigheter. Det var også helt i strid med forskriften for Oljefondet, §3 (a). Her var ingen *risiko* for at selskapet brøt lover – lovbrudd var et faktum, med rådets egne ord.

At Finansdepartementet ba Etikkrådet om en *ny tilråding,* etter å ha mottatt en så knusende rapport, mener vi er å bestille et pyntedekke for en investering som medvirker til konvensjonsbrudd. Den enorme økningen i investeringen fra 2007 til 2008 og igjen i 2009, viser at ønsket om å påvirke positivt ikke sto til troende.

At Etikkrådet snudde og imøtekom bestillingen med en ny og positiv tilråding, på fullstendig sviktende grunnlag, **ligger nært opp til korrupsjon**, i den betydningen at et organ ikke gjør det de er satt til å gjøre. I dette tilfellet gjorde de det stikk motsatte: de *tilrådet* å støtte et selskap som de visste begikk de groveste forbrytelser mot barn; frihetsberøvelse, tvangsarbeid, forgiftning – og død. Et etisk utvalg ville ha opprettholdt sin opprinnelige tilråding.

Den såkalte eierskapsutøvelsen har ikke hatt noen målbar effekt, men investeringene har likevel blitt opprettholdt. En slik eierskapskontakt kan like gjerne åpne veien for forsøk på bestikkelser fra selskapets side – det har de alt å vinne på. Kontakten Norges Bank har hatt med selskapet bør bli gjenstand for en nøye gjennomgang.

4.3 Nye og økte investeringer i forbudte, livsfarlige kjemikalier

Ingen andre ting som moderselskapet, Monsanto Co i USA drev med, ble nevnt i Etikkrådets rapport, hverken i 2006 eller i 2008.

Monsanto India var heleid av amerikanske Monsanto Co, en av verdens største – og mest beryktete - kjemikalieprodusenter. De aller giftigste kjemikaliene barna i India ble eksponert for, var det imidlertid ikke Monsanto som laget selv;

Monocrotophos er opprinnelig utviklet av Shell Chemical Co, heleid av Shell plc. I 2006 hadde Oljefondet 8 milliarder i Shell plc. Etter å ha fått den grundige rapporten om hvor livsfarlig dette stoffet var, og at Monsanto utsatte små barn til å arbeide med det forbudte stoffet, nesten doblet fondet investeringen til 15,2 milliarder i 2008.

Methomyl er opprinnelig utviklet av DuPont, men ble senere produsert også av andre selskaper, blant andre Bayer AG. Der hadde Oljefondet 1,4 milliarder i 2006. Da fondet ble kjent med at Bayer produserte det livsfarlige stoffet, mer enn doblet de investeringen til 3,2 milliarder året etter. Da Etikkrådet la frem rapporten på nytt i 2008, økte de videre til 4,2 milliarder.

Bayer produserte Methomyl også gjennom et datterselskap i India; BayerCropScienceIndia. Det var et selskap Oljefondet aldri hadde vært investert i før. Etter at Oljefondet hadde fått rapporten på nytt i 2008, og var kjent med at selskapet produserte det livsfarlige stoffet, gjorde de en investering også i dette datterselskapet.

En annen produsent av Methomyl var australske Nufarm LtD. Der hadde fondet en liten post i 2006, men økte opp i 2007, og doblet den i 2008. Nufarm er en av få som fortsatt

produserer det farlige stoffet, som er helforbudt i EU og store deler av verden. Helseskadelig barnearbeid med bomullsfrø i India er fortsatt et enormt problem.

Den eksemplariske utredningen fra 2006 med tilråding om uttrekk, burde ha ført til uttrekk. Isteden kan det se ut som om Oljefondet, på Finansdepartementets anbefaling, skanner rapporten for å finne tips om hvem de bør investere i, og hvem de bør øke opp i. Det fant de, og det gjorde de.

4.4 Monsanto Co, USA - hovedleverandør av hvitt fosfor til Israel

Mens Etikkrådet rådet til uttrekk kun for barnearbeid i 2006, var det en kjent sak at moderselskapet – amerikanske Monsanto Co - var et svært beryktet selskap. De hadde blant annet levert Agent Orange til USAs krigføring mot Vietnam. Det var et kreftfremkallende stoff som ble sprayet mot vietnamesiske landsbyer fra helikoptre. Ofre for Agent Orange hadde reist søksmål mot Monsanto i 1979, i 1984 og i 2004.

I 2006 brukte Israel bomber med hvitt fosfor mot Libanon. Det innrømmet Israel i 2006, og mente at det var helt lovlig. Monsanto var den gangen en av verdens største produsenter av hvitt fosfor, og hovedleverandør til US Army, via Israel Chemical Limited.

4.5 Israel Chemical Limited (ICL Group) og Monsanto Co

Human Rights Watch gjorde en grundig undersøkelse av Israels krig mot Gaza i 2008-2009: Fuelling Conflict, Foreign Arms Supplies to Israel/Gaza. De slår fast at Israel brukte hvitt fosfor-bomber mot sivile.

New Zealands statlige investeringsfond undersøkte Israels bruk av hvitt fosfor i krigen mot Gaza i 2008-2009 – for å vurdere uttrekk fra selskaper som bidro til produksjonen av hvitt fosfor-bomber. De fulgte sine egne funn, og trakk seg ut. Av Monsanto og ICL.

https://nzsuperfund.nz/public/assets/Disclosures/Official-Information-Act-Requests/OIA-2018-19/OIA-Response-Israeli-Investments-Appendix-I.pdf

De rapporterer at hvitt fosfor-bomber ble brukt mot UNRWAs anlegg i Gaza, mot Al Quds-sykehuset og mot Al Wafa-sykehuset. De oppgir at ICL Group har vært hovedleverandør av hvitt fosfor til US Army i årene 2008 til 2013. Og at den eneste leverandøren av hvitt fosfor til ICL Group som US Army vil oppgi, er Monsanto.

Oljefondet kjøpte seg inn i ICL Group i 2006. De har i dag 1,2 milliarder i ICL Group pr. 31. desember 2025. ICL har så vidt vi vet aldri vært under observasjon for noen adferd.

Forensic Architecture har på vegne av menneskerettsorganisasjonen Yesh Gvul utført en undersøkelse av Israels bruk av hvitt fosfor under krigen mot Gaza 2008-2009. (Yesh Gvul er en israelsk organisasjon, etablert i 1982, som er imot okkupasjonen). De har også analysert filmopptak av bombeangrepene i Gaza med hvitt fosfor.

Vi mener at Monsanto og ICL Group var medvirkende til krigsforbrytelser i 2006 og i 2008. De var begge så beryktet at dette må både NBIM og Etikkrådet hatt kjennskap til. Vi må anta at det har vært et ønske fra ansvarlig hold å være investert i et selskap som

bidro til Israels hvitt fosfor-bomber mot sivile. Det er den eneste forklaringen som kan finnes på at Etikkrådet ved leder Gro Nystuen anbefalte å investere i Monsanto, ved å legge lokk på alt som selskapet var beryktet for, uten å nevne det med et ord.

4.6 Monsanto – nå Bayer - under Støre-regjeringen

Vi spoler her frem til etter at Ap kom til makten igjen i 2021.

Amnesty International har rapportert at Israel har brukt hvitt fosfor-bomber mot Gaza etter 7. oktober 2023. Og Menneskerettsorganisasjonen Al Haq sendte 8. april i 2025 rapport til FN-rapportør Francesca Albanese om Israels bruk av kjemiske våpen i Gaza. Corruption Tracker har tidligere rapportert om Israels bruk av hvitt fosfor-bomber. I sin rapport til Albanese, navnga Al Haq de tre produsentene:

«The three main corporations that supply white phosphorus should be sanctioned and prevented from producing and selling the weapon, especially to Israel and states which commit grave violation in its use. The three corporations are: Israel Chemical Limited (ICL), Monsanto (Bayer) and Pine Bluff Arsenal».

Pine Bluff Arsenal er heleid av US Army, så der har Oljefondet ingen investeringer.

Det tyske selskapet Bayer AG kjøpte Monsanto i 2018. Oljefondets investering i Monsanto fra den aller første lille posten i 1998, hadde økt til 3,2 milliarder i 2017. Da Bayer kjøpte Monsanto i 2018, overtok de også ansvaret for tre gigant-søksmål mot selskapet,- PCB, Dicamba pesticider og kreftfremkallende Roundup.

Bayer hadde et meget frynsete rykte selv - dette var to erter i en belg. Under andre verdenskrig var Bayer en del av IG Farben, som produserte Zyklon B-gassen som nazistene brukte til å ta liv i konsentrasjonsleirene. Det var også Bayer som oppfant heroin og tok patent på det. Bayer markedsførte heroin på verdensbasis som en hostemedisin for barn og voksne, helt uten bivirkninger, i flere tiår. Det er ingen grunn til å ha illusjoner om selskapene som bidrar til Israels krigsforbrytelser og forbrytelser mot menneskeheten. Det er jobben deres.

I 2019 ble det også kjent at Monsanto var ett av tre selskaper som var anklaget for å ha levert svært giftige pesticider til Israel, som brukte dem i 2017 til å ødelegge jordbruk i Gaza, sprayet fra helikoptre. De to andre selskapene som leverte det samme var Dow og DowDupont. Oljefondet hadde i 2019 **3,4 milliarder** i Dow.

Investeringen i Bayer og Dow fortsatte, etter at det var kjent at de bidro til Israels uhørte forbrytelser.

Vi mener det er utvilsomt at Bayer har medvirket til Israels krigsforbrytelser ved å supplere hvitt fosfor til Israels hvitt fosfor-bomber, som ble brukt mot Gaza i 2023.

Fondet *økte* sin investering i Bayer etter at Ap kom til makten igjen i 2021, fra ti milliarder i 2021, til tretten milliarder i 2022. Det impliserer også daværende finansminister Trygve Slagsvold Vedum direkte.

Etikkrådet har så vidt vi har sett aldri vurdert hverken Monsanto eller Bayer i forhold til reglene om adferd. I dag har Oljefondet fortsatt en investering på 7 milliarder i Bayer.

5. Kjernevåpenselskaper blir tatt inn igjen

5.1 Thales inn i varmen igjen

Etter at Jens Stoltenberg ble statsminister i 2005, fikk Etikkrådet på et tidspunkt instruks om at de til enhver tid skulle undersøke om de utestengte fortsatt gjorde det de ble utestengt for. Det fremstår som et ønske fra Stoltenberg om at utestengte selskaper skulle komme raskest mulig inn i varmen igjen.

Thales var ett av selskapene som ble utestengt i 2005 på grunn av at de produserte klasevåpen. I tråd med instruksen skrev Etikkrådet brev til Thales i 2009 og spurte om de hadde sluttet å lage klasevåpen – både de og datterselskaper. Thales svarte bekreftende tilbake at de hadde sluttet med slikt.

Organisasjonen Stop Explosive Investments skrev i 2018 at etter at konvensjonen mot klasevåpen trådte i kraft og våpnene ble forbudt, oppga de fleste produsentene at de ikke laget dem lengre – både de som gjorde det og ikke gjorde det. Selv for de som faktisk avsluttet produksjonen, kunne det likevel gå noen år før det var helt over. Litt nøyere undersøkelser ville derfor alltid ha vært på sin plass. Som for eksempel å få besøke fabrikken hvor klasevåpnene hadde blitt produsert. Men Etikkrådet gjorde ingenting for å verifisere selskapets opplysning.

I 2009 anbefalte Etikkrådet ved leder Gro Nystuen dermed at Thales skulle komme inn i Oljefondet igjen, med begrunnelsen at de ikke lenger produserte klasevåpen.

Hun unnlot å nevne at selskapet produserte *kjernevåpen*, som var i strid med Oljefondets regler. Det må Etikkrådet ha vært kjent med. Thales er et fransk, delvis statseid gigantisk våpenselskap, og at de produserte kjernevåpen var ikke hemmelig. Don't bank on the bomb skrev om Thales i 2013:

> *«Thales, together with EADS, Safran, SNPE (part of Safran-subsidiary Herakles) and DCNS, obtained a contract in December 2004 to build the new M51 nuclear missile for the new French submarines, an estimated value of € 3 billion».*

Thales er fortsatt produsent av kjernevåpen. I tillegg har de blitt sterkt kritisert for leveranser av angrepsdroner til Israel etter 7. oktober 2023, så investeringene er også brudd med fondets etiske regler om adferd.

Thales kom inn igjen med 395 millioner i 2009 da Støre var utenriksminister. Etter at han ble statsminister, økte investeringen fra 1,9 milliarder i 2021, til dagens 4,2 milliarder.

Anbefalingen om å ta Thales inn igjen i 2009, fremstår å være på helt sviktende grunnlag. Nystuen *inviterte inn* et kjernevåpenselskap i Oljefondets investeringsunivers, helt i strid med Oljefondets egne regler.

5.2 United Technologies Corp inn i varmen igjen

Etikkrådet tilrådet uttrekk fra United Technologies Corp i 2007, på grunn av reglene om kjernevåpen. Det vil si, det ble spesifisert at deres datterselskap Pratt & Whitney bidro

til produksjon at ett bestemt våpen for USA - MX ICBM-systemet. Det var et veldig smalt eksempel på hva P&W produserte, men det var kanskje ikke da behov for nevne flere.

I 2009 trakk Etikkrådet under leder Gro Nystuen tilrådingen tilbake, og begrunnet det med at selskapet ikke bidro lenger til *dette ene* kjernevåpenet. Ingen annen vurdering av selskapet ble gjort. Med det forutsetter Nystuen at et gigantisk våpenselskap som produserer og bidrar til produksjon av kjernevåpen, slutter å gjøre det når én kontrakt er fullført. Som om et mektig skipsverft legger ned og forsvinner når ett skip er sjøsatt.

United Technologies Corp har vært en fast leverandør til Israels mange krigføringer. Pratt & Whitney har vært leverandør til Israel Air Force siden 1947. De lager motoren til F-35 bombeflyet.

I 2005 fikk Pratt & Whitney en ti år lang kontrakt på vedlikehold av motorene i Israeli Air Force sine F-15 og F-16 bombefly. Disse ble brukt i Israels brutale angrepskrig mot Gaza i 2008. I den krigen ble 1400 palestinere drept, hvorav 960 sivile, 315 av dem barn. 5300 palestinere ble såret, 100.000 hjemløse. 13 - tretten - israelere mistet livet.

Gahr Støre om krigen i 2008: Israel har rett til å forsvare seg

Da Etikkrådet anbefalte å ta UTC inn igjen i 2009, gjorde de ingen vurdering av selskapet i forhold til reglene om adferd, som at de året før var medvirkende til en krig som innebar grove forbrytelser mot menneskeheten. Og nok ville gjøre det også i fremtiden.

Etikkrådet hadde helt på egenhånd fått en antagelse om at produksjonen av MX ICBM-systemet var opphørt. Etikkrådet kontaktet da selskapet med spørsmål om det medførte riktighet. Det svarte ikke selskapet på. Likevel ønsket Nystuen å tilbakekalle utestengelsen:

«Etikkrådet har kontaktet selskapet for å få bekreftet at virksomheten som dannet grunnlag for selskapets utelukkelse, nå har opphørt. ***Selskapet har ikke ønsket å kommentere dette forholdet nærmere. Etikkrådet anser det likevel som godtgjort*** *at grunnlaget for utelukkelse av United Technologies Corp ikke lenger er til stede».*

5.3 United Technologies Corp merger med Raytheon og blir til RTX

Kjernevåpenprodusenten UTC merget i 2020 med kjernevåpenprodusenten Raytheon. Raytheon ble utestengt femten år tidligere på grunn av klasevåpen. Begrunnelsene for å ta et utestengt selskap inn igjen, ble kortere med årene. I årsmeldingen for 2016 var det fort gjort å få Raytheon inn igjen. Begrunnelsen var på én setning:

Etikkrådet tilrår å oppheve utelukkelsen av selskapet Raytheon Co. fra Statens pensjonsfond utland. Selskapet har siden 2005 vært utelukket på grunnlag av produksjon av klasevåpen. ***Denne virksomheten har nå opphørt, og det er ikke lenger grunnlag for å utelukke selskapet.***

KLP har kunnet slå fast at Raytheon produserte klasevåpen frem til 2020. Da UTC merget med Raytheon ble de til RTX, som i dag er verdens nest største våpenselskap.

Når vi spoler frem til etter 7. oktober 2023, er RTX på FNs ti på topp liste over selskaper som forsyner Israels folkemord. De er på listen over selskaper som Francesca Albanese spesifiserte for Jens Stoltenberg, mens han svarte henne at fondet ikke er investert i noen selskaper som bryter folkeretten.

Vi mener at United Technologies Corp medvirket til krigsforbrytelser ved bistand til Israels krigføring mot Gaza i 2008, og at de gjorde det fortsatt da Etikkrådet tilrådet å ta dem inn igjen. Tilrådingen uten svar fra selskapet, og med en antydning om at de ikke lenger var involvert i produksjon av kjernevåpen, fremstår å være mot bedre vitende. Vi legger til grunn at det må ha vært på bestilling, og at dette var et selskap Oljefondet absolutt ønsket å være investert i – ikke bare litt, men betydelig. De fikk den tilrådingen de ønsket å få.

Oljefondets investering da United Technologies Corp ble utestengt i 2005, var på 690 millioner kroner. Da Etikkrådet banet veien for å ta dem inn igjen i 2009, gikk fondet rett inn med 2,6 milliarder i 2010. Det har i dag økt til investeringen i RTX på 30,8 milliarder kroner. At Jens Stoltenberg ikke har trukket fondet ut av dette selskapet, og i tillegg har *skjermet* RTX for uttrekk, mener vi er forsettlig medvirkning til folkemord.

6. Gro Nystuen etablerer «institutt» i 2009 - ILPI

Det samme året som Gro Nystuen anbefalte å ta inn igjen Thales og United Technologies Corp, i 2009, opprettet den tidligere UD-direktøren et konsulentselskap sammen med to tidligere kolleger fra UD. De kalte det International Law and Policy Institute (ILPI).

Allerede fra første øyeblikk rant millionene inn fra Utenriksdepartementet. Instituttet fikk over de neste årene over 150 millioner kroner av UD, de fleste av midlene uten anbud. Det kom senere frem at det var ett av de største tilskuddene UD noensinne har gitt til et privat konsulentfirma. Terje Rød Larsens institutt IPI fikk 130 millioner kroner over ti år – ILPI fikk 150 millioner over åtte år.

Det nystiftete instituttet fikk en så romslig økonomi at de at allerede året etter kunne kjøpe seg en praktvilla som kontorer på aller beste vestkant – i ambassadørstrøket rett bak slottet. Adressen var Parkveien 35, vegg i vegg med Israels ambassade i nr. 37.

VG skriver at alle de tre stifterne av ILPI hadde lange relasjoner med Utenriks-departementet. En av dem, Njål Høstmælingen, forklarer instituttets suksess til VG slik:

> *«Jeg har jobbet for UD i 20 år, og kjenner UD bedre enn mange andre. Forståelsen av hva UD, Norad og ambassadene trenger har vært helt avgjørende for våre leveringer. Uten forståelsen for hvordan de jobber og hva de trenger, hadde vi aldri blitt en så stor bedrift, sier Høstmælingen».*

Tildelingene ble gjenstand for sterk kritikk i pressen. UDs kommunikasjonssjef Frode Overland Andersen forsvarte imidlertid milliontilskuddene og sa: *«Det at et privat selskap går med overskudd og tar ut utbytte må vi bare akseptere».*

6.1 Kjernevåpenprosjektet: Nystuen, Støre – og fred og forsoning

Etter at Nystuen hadde anbefalt at opptil flere kjernevåpenprodusenter burde få komme inn igjen i varmen, ble hennes ILPI-institutt i 2011 tildelt 24 millioner i prosjektmidler av UD – til det såkalte Kjernevåpenprosjektet.

Verdens Gang avslørte i 2016 at både Kjernevåpenprosjektet og tildelingen fremstår som uforståelig. Avisen opplyser hvordan midlene oppsto:

> ***5. oktober 2010*** *ble det klart at den daværende rødgrønne regjeringen, med Jonas Gahr Støre (Ap) ved roret i UD, ønsket å bevilge 175 millioner kroner over kap. 164 (Fred, forsoning og demokrati) i statsbudsjettet blant annet til å styrke «utviklingslands egenkompetanse på nedrustningsspørsmål».*

Fred, forsoning og demokrati er det samme kapittelet i statsbudsjettet som tildelte 130 millioner kroner til Terje Rød-Larsens institutt, IPI – altså de midlene han fikk tildelt av sin venn Geir O. Pedersen, som var direktør i Seksjon for fred og forsoning i UD.

VG skriver videre at hensikten med budsjettposten var at

> *«Norge skal bli en pådriver for å fremheve de humanitære konsekvensene av bruk av kjernevåpen».*

Det fremgår ikke hvordan Jonas Gahr Støre mente at Norge skulle pådrive det – eller hvorfor de skulle pådrive det i utviklingsland, som ikke er produsenter av atomvåpen.

En rekke kritiske artikler i Verdens Gang ledet til at tildelingene ble gjennomgått av UDs kontrollavdeling. VG beskriver en svært uvanlig tildeling (linker nederst i dokumentet):

Nystuen sendte en søknad om 7 millioner kroner til prosjektet i mars i 2011. Søknaden ble godkjent så kjapt at ILPI endret søknaden til en rammebevilgning på 24 millioner over tre år. Den ble også kjapt innvilget, etter to dager, seks uker før fristen gikk ut. Forut for søknaden var det telefonsamtaler og møter, hvor UD hjalp ILPI med hvordan de skulle søke.

Søknaden ble behandlet av en ung vikar i UD, Thorbjørn Graff Hugo, som kom til UD etter et seks måneders internship ved Norges FN-delegasjon i New York. Det var mens Mona Juul var fungerende ambassadør ved FN-delegasjonen. Det fremgår ikke om de var der på samme tid. Etter at midlene var tildelt, søkte Graff Hugo jobb i ILPI og fikk den.

Det fulgte ikke noen etterprøvbare krav med prosjektet, så det er vanskelig å fastslå hva som kom ut av det. Men det tok i alle fall tid å fortelle om ulempene ved atomvåpen, så i 2014 søkte Nystuen om enda flere millioner til det samme prosjektet. Hun fikk 18,8 millioner kroner ekstra, som gjorde at prosjektets totale tilskudd ble på 43 millioner kroner, fra 2011 til 2016. I 2015 tok de tre eierne ut 2,7 millioner kroner hver i lønn.

VG skriver at de ansatte i ILPI reiste rutinemessig på business-class med rådyre flybilletter, også til bistandsland i Afrika, hvor de bodde på femstjerners hoteller.

Etter at UDs kontrollavdeling har gått gjennom hele saken, slår de fast at *«Dette er penger som ILPI aldri skulle ha fått»*. Men utover det har de ikke noe å tilføye. Det er det samme interne kontrollorganet som ikke så noe kritikkverdig ved at UD-direktør Geir O. Pedersen delte ut offentlige millioner til sin venn Terje Rød-Larsen.

Mens Gro Nystuen som leder av Etikkrådet anbefalte Oljefondet å investere i selskaper som helt åpenbart produserte kjernevåpen, mottok hun altså 43 millioner for et prosjekt som skulle fortelle utviklingsland om nedrustning.

Samme år som hun fikk godkjent bevilgningen på 24 millioner kroner, utga hun en bok om etiske investeringer sammen med to andre medlemmer i Etikkrådet. Målet med boken var å lære verden om lover og moral i investeringer, og hvordan aksje-eiere kan unngå å bli medvirkende til menneskerettsbrudd:

> *«How can businesses and their shareholders avoid moral and legal complicity in human rights violations?»*

«Human Rights, Corporate Complicity and Disinvestment», Nystuen, Gro, Follesdal, Andreas og Mestad, Ola (editors), Cambridge University Press, 2011.

I 2012 opprettet ILPI et datterselskap som kunne søke om enda flere midler fra UD – ILPI Research and Outreach AS. Der var det ingen ansatte. Research & Outreach fikk tre millioner kroner fra UD i 2014, og sendte 2,5 av dem til ILPI. I 2015 fikk de 14 millioner, og sendte 10,7 av dem til moderselskapet.

Det er mye uforståelig både med budsjettposten og alt som skjedde etterpå.

- hvordan mente Jonas Gahr Støre at Norge skulle styrke utviklingslands egenkompetanse på nedrustningsspørsmål? Hvilke land og hvilken nedrustning?

- hvordan endte det opp med et prosjekt som ble kalt Kjernevåpenprosjektet? Er det noen utviklingsland som i det hele tatt er mistenkt for å ha kjernevåpen?

- Hvordan kunne det ende opp med at *ett konsulentselskap* fikk 43 millioner kroner – for å fremheve de humanitære konsekvensene av bruk av kjernevåpen?

- Prosjektets leder Gro Nystuen hadde stor kunnskap om kjernevåpen fra før, gjennom vervet som Etikkrådsleder. Trengte ILPI da seks år for å finne negative konsekvenser ved kjernevåpen?

Vi har kunnet slå fast at de som faktisk jobber mot atomvåpen i Norge, som ICAN og Nei til Atomvåpen, aldri noensinne har fått tildelt i nærheten av slike summer.

Vi mistenker at denne posten er et eksempel på at Utenriksdepartementet helt åpenlyst delte ut midler til folk man hadde lyst til å dele ut millioner til, uten anbud, uten noen krav og uten noen form for etterprøvbar gjenytelse som sto i forhold til størrelsen.

7. Oljefondet medvirket til skoledrapet i Minab, Iran

7.1 RTX Raytheon – produsenten av Tomahawk-bomben

Det har nå kommet for en dag at det var Tomahawk-bomber som drepte 168 skolejenter i Minab i Iran 28. februar, og de 14 lærerne deres. RTX Raytheon er eneprodusent av Tomahawk, og Oljefondet har 30.8 milliarder i selskapet. Det er i seg selv et helt åpenbart og grotesk eksempel på hvilke forbrytelser både politikerne og bank-toppene medvirker til i praksis.

Statsminister Jonas Gahr Støre har sagt offentlig at USA og Israels krig mot Iran er i strid med internasjonal lov. Han presiserte ikke, men det er et brudd på FN-charterets artikkel 4 (2), som forbyr stater å angripe andre stater helt uprovosert. Å starte en krig med å angripe en barneskole, og drepe 168 små jenter, og lærerne deres, er en krigsforbrytelse. Siden bombeangrepet var det første av tusener av andre bomber som har blitt sendt mot sivile mål i Iran, er det også en forbrytelse mot menneskeheten, hvor kriteriene er «omfattende og systematisk».

RTX har selvsagt også levert et utall varianter av de andre bombene som rammer Iran daglig. Samtidig økte aksjeverdien kraftig umiddelbart etter krigsutbruddet, og etter at det ble kjent at det var RTX' Tomahawk-bomber som forårsaket skolemassakren.

Det er forbi en nasjonal skam – det er en nasjonal forbrytelse. At vi blir rikere mens bombene faller, er et nytt trinn ned i dypet av umoral.

7.2 Ball Aerospace Technologies – styremekanismen til Tomahawk

Et nytt underkapittel om Tomahawk-bomben

Styremekanismen i Tomahawk-missilet er produsert av selskapet Ball Aerospace Technologies. Der er Oljefondet inne i moderselskapet Ball Corp med 1,7 milliarder. Det åpner opp et helt nytt kapittel om etikken som forsvant:

Ball Corp solgte ut Ball Aerospace til britiske BAE i 2024. Tomahawk-missilene som ble brukt mot jenteskolen er bygget før det, og altså mens Oljefondet var aksjonær i medprodusenten.

BAE er ett av selskapene som det første Etikkrådet tilrådet uttrekk fra i 2005, på grunn av kjernevåpen, sammen med italienske Finmeccanica. De to selskapene ble anbefalt utestengt av en veldig smal grunn; at de hadde opprettet en joint venture, MBDA, med kontrakt om å levere kjernevåpen-missilet ASMP-A til Frankrike.

7.3 Enda flere kjernevåpenselskaper inn igjen; BAE og Finmeccanica

I 2012 anbefalte Gro Nystuen imidlertid at BAE og Finmeccanica skulle bli tatt inn i Oljefondet igjen:

I tråd med instruksen om alltid å revurdere de utestengte, sendte Etikkrådet brev til selskapene på nytt i 2012 og spurte om MDBA fortsatt produserte missilet ASMP-A. Det er et veldig smalt spørsmål. Etikkrådet fikk raskt svar fra begge to; at joint-venture-selskapet MDBA var opphørt å eksistere, da kontrakten var oppfylt.

På den bakgrunn konkluderte Gro Nystuen med at årsaken til at de ble utestengt i 2005 ikke fantes lengre. Ingen andre vurderinger av selskapene ble gjort.

Don't Bank on the bomb hadde fortsatt BAE med i oversikten over kjernevåpen-produsenter i 2012. Det året tok de Finmeccanica ut av oversikten, men de kom inn igjen året etter. BAE har produsert kjernevåpen i alle disse årene, og de gjorde det i 2012, da Nystuen lot det høres ut som at de ikke gjorde det lengre.

Oljefondet hadde 95 millioner kroner i Finmeccanica da de ble utestengt i 2005. Etter Nystuens anbefaling i 2012 kom de inn igjen med bare en liten dobling til 182 millioner. Selskapet skiftet navn til Leonardo-Finmeccanica i 2016, og til Leonardo SpA i 2017.

Datterselskapet Leonardo DRS er spesialisert på produksjon av kjernevåpen.

Mellom mye annet, leverer Leonardo SpA kanonen Super Rapido til Israels Sa'ars krigsskipsflåte. Israel skjøt mot Gaza fra Sa'ars flåten allerede i oktober 2023. Etter at Israel startet krigen mot Gaza, har Oljefondet økt sine investeringer i Leonardo SpA drastisk: 928 millioner i 2023 ble mer enn doblet til 2,4 milliarder i 2024, og mer enn doblet igjen til 4,9 milliarder i 2025. De har også økt sine eierandeler i Leonardo DRS i de samme årene.

BAE kom inn igjen med en liten post på 359 millioner i 2012. Fondet gjorde en kraftig økning i investeringen året etter, under Jens Stoltenbergs ledelse, til 2,4 milliarder. BAE ble utestengt fra Oljefondet på nytt i 2018 på grunn av kjernevåpen.

Anbefalingen om å ta BAE og Finmeccanica inn igjen i 2012 fremstår som å være på helt sviktende grunnlag. De gigantiske investeringene tyder mer på at dette var selskaper Oljefondet ønsket å være investert i, og at de dermed fikk den anbefalingen som kunne åpne veien for det.

Jens Stoltenberg uttalte i 2025 at det er meningsløst at Norge ikke kan være investert i BAE, som vi kjøper fregatter fra. Han har med det uttrykt et sterkt ønske om å være investert i selskapet, selv om de produserer kjernevåpen, og av den grunn på nytt ble utestengt i 2018.

Vi har tidligere presisert i pressemeldingen til *Rapport om 20 ikke-israelske selskaper* at det er en vesentlig forskjell mellom å kjøpe forsvarsmateriell til vårt eget forsvar – og det å investere i selskaper som bidrar til krigsforbrytelser, selv om de selskapene kan være de samme. Det første tapper statskassen for midler. Det andre gjør oss til krigsprofitører og usympatisk mye rikere på krigsforbrytelser og menneskelig lidelse. Vi må kunne kjøpe fra selskaper som vi absolutt ikke burde vært investert i, som det vil være *ulovlig* å være investert i. Og ansvarlige må kunne holde de to klart fra hverandre.

8. Det laveste av alt: Tortur av barn – også i israelske fengsler

World Organisation Against Torture meldte i 2001 at barn *fortsatt* blir torturert i israelske fengsler. Så ***tortur av barn i israelske fengsler*** var ikke noe nytt for femogtyve år siden. Med årene har det bare blitt verre: FN meldte i 2012 at små barn under tolv år blir torturert i israelske fengsler.

Etter 7. oktober 2023 har antall palestinske barn som fengsles av Israel økt dramatisk. Barn arresteres uten gjerning, tiltale, lov eller dom, og utsettes for grov tortur og seksuelle overgrep. Soldater filmer overgrepene og får ros for det av sine overordnede. Det antas nå at enda mindre barn sitter innesperret på ubestemt tid bak murene.

Albaneses rapport av 23. mars 2026 «*Torture and Genocide*» dokumenterer tortur - også mot barn. Committee to Protect Journalists' rapporterte i februar 2026 om «*systematic and widespread torture and inhuman treatment of Palestinians, including children».*

Albanese oppgir i sin rapport «From economy of occupation to economy of genocide» at amerikanske tech-giganter bidrar direkte til Israels overvåkings- og fengslingsregime. For Israel har de utviklet og levert verdens mest avanserte løsninger innenfor CCTV-nettverk, biometrisk overvåkning, smarte murer, droneovervåkning og AI-systemer. Hun navngir en rekke, hvor Oljefondet er tungt inne i samtlige: **Dell, IBM, Microsoft, Hewlett Packard, Motorola, Alphabet, Amazon, Cisco, Palantir og Nvidia.** HP, Motorola og Cisco har kontrakter som går direkte inn i den dag til dag driften av fengslene. De andre tilbyr en lang rekke tjenester på tvers av alle Israels militære behov, både IDF og IPS. Microsoft er en gigantisk leverandør. Palantir er den mest beryktete. Nvidia er den aller største – der har fondet **573 milliarder kroner**.

Kampanjen mot palestinske barn i fengsel (PIM) har oppfordret regjeringen til å protestere mot Israels fengslingsregime. Fortsatt sitter oppunder ti tusen palestinere innesperret uten lov og dom, og blir torturert på groveste måte – også til døden. Regjeringen har aldri protestert mot fengslingene. De har heller ikke protestert mot den nye israelske loven som nå tillater henrettelse kun av palestinske fanger – ved henging.

Fondets regler (§ 3a) krever utelukkelse av selskaper som bidrar til tortur og frihetsberøvelse. Regjeringen har både økt sine investeringer i selskaper som bidrar til tortur i fengslene, og skjermet investeringene. Dette innebærer samlet en direkte oppmuntring til Israels groteske handlinger, hvor barn er de svakeste ofrene, som skulle hatt særskilt beskyttelse. Våre ledende politikere er medskyldige i de verst tenkelige forbrytelser.

9. Avsluttende kommentarer

Gro Nystuen gikk av som leder av Etikkrådet etter 2012. I 2015 kom hennes venninne Cecilie Hellestveit inn i rådet. Hun er også jurist, og var da ansatt i ILPI som seniorrådgiver.

Hellestveit har utmerket seg med hyppige kontroversielle synspunkter i pressen, som at de 3000 pagemakerne Israel sprengte i Libanon ikke var brudd på folkeretten. Hun har gjennom årene hun var med i Etikkrådet forsvart Oljefondets investeringer i Israel og deres underleverandører som lovlige. Hun har nylig gitt uttrykk for at Israel og USAs krig mot Iran ikke er et brudd på folkeretten – stikk i strid med Støres offisielle syn.

Nystuens institutt ILPI ble avviklet i 2017 etter den massive kritikken i pressen. Cecilie Hellestveit opprettet i 2017 *Folkerettsinstituttet.* Der gikk Nystuen inn som senior-rådgiver. Den unge vikaren fra UD som ble ansatt i ILPI, Thorbjørn Graff Hugo, er nå direktør i Folkerettsinstituttet. Da ILPI ble nedlagt gikk Njål Høstmælingen over til Stortinget, hvor han ble avdelingsleder i Stortingets Kontrollavdeling. Han har imidlertid måttet tre til side i granskingen som nå skal i gang, av både Rød-Larsens IPI og hans eget ILPI-institutt. Tre til side måtte også hans sjef, Flemming Gade Kjerschow, som har vært rådgiver og talsmann for Thorbjørn Jagland gjennom mange år, i flere av Jaglands roller.

Ett spørsmål er hvordan Høstmælingen fikk jobb i Stortingets kontrollseksjon, av alle steder – etter den ramsalte kritikken som gjorde at ILPI ble nedlagt. Hvem var det som sjekket hans CV og fant at det var akkurat hans kvalifikasjoner kontrollseksjonen trengte?

Det sentrale fokuset i vår sak er imidlertid at Oljefondet fortsatt er investert i selskaper som RTX og dets like. Når selskaper er langt forbi alle aktsomhetsgrenser og risikovurderinger, blir ord som «eierskapsutøvelse» og «positiv selskapspåvirkning» helt meningsløse. Kontakt med forbrytere åpner bare muligheten for ulovlig påvirkning.

Oversikt over ulovlige investeringer er sendt til Stoltenberg og beskrevet i vår rapport, i Palestinakomiteens rapport, i Historikerne for Palestinas rapport, og i Lysverkets rapport. De to siste er også sendt til Kripos med oppfordring om å se dem i forbindelse med anmeldelsene.

Å opprettholde de ulovlige investeringene på tross av alle påtrykk viser en støtte til Israel som står fast mot all motstand. At Arbeiderparti-regjeringen skulle ha innført tiltak eller sanksjoner mot Israel, fremstår som like usannsynlig som at USA skulle gjort det. Et land innfører ikke sanksjoner mot et land man støtter.

Vennskapet med Israel har så langt vært like entydig fra Høyres side, siden de har en uttalt politikk som går minst like langt som Ap i å ville investere i krigsforbrytere.

Når selskaper medvirker til aggressjonskriger og folkemord er det bare én ting å gjøre om en vil være på rett side av loven, og det er å selge seg ut. Når et lands ledere er tiltalt for krigsforbrytelser og forbrytelser mot menneskeheten, kan en ikke støtte oppunder det landets aktiviteter uten å bli medvirkende til de samme forbrytelsene.

Vi håper nå at etterforskningen blir både bred og grundig. Konklusjonen må uansett være at alle de ulovlige investeringene blir avsluttet.

Oljefondet passerte 12 tusen milliarder kroner i 2021, da Ap vant valget og Jonas Gahr Støre ble statsminister. I 2025 er det nesten doblet, til 21 tusen milliarder kroner. Avkastningen i 2025 var på 2362 milliarder kroner.

Det å styrke velferdssamfunnet Norge har ikke vært et motiv for å inngå i alle disse ulovlige inntektskildene. Norge har opplevd en offentlig fattigdom under Aps ledelse, med nedlegging av barneskoler, en eldreomsorg som er en skandale, en kommunal fattigdom som er gjennomgående over hele landet. Det er rett og slett ubegipelig hvorfor våre ledere er villige til å medvirke til Israels teppebombing av Gaza og Iran og Libanon, og massedrap på sivile.

Når en summerer opp hvor mange hundrevis av milliarder den norske staten eier i selskapene som utsletter Gaza, og hvor mange milliarder fondet har i fortjeneste hvert år, er det en hån å se Støre donere 100 millioner kroner til UNRWAs humanitære arbeid i 2026. Det er skammelig. Gjelden vi har til det palestinske folket er utenfor fatteevne.

Jonas Gahr Støre sa i Stortinget 14. mai i 2025 at vi har verdens mest etiske fond. Vi kan nå slå fast at vi har verdens mest umoralske fond.

9.1 Det nye etikk-utvalget; Bukken til havresekken

7. november 2025 ble forskriften om de etiske reglene for fondet suspendert:

https://lovdata.no/dokument/INSO/forskrift/2014-12-18-1793

Jens Stoltenberg har oppnevnt både Gro Nystuen og Cecilie Hellestveit til å sitte i utvalget som skal lage nye etikk-regler for Etikkrådet. Vi håper med dette

bevisdokumentet å ha vist at de er definitivt ikke de rette å ha med i det utvalget. Vi anser også Stoltenberg for å være inhabil til å oppnevne et slikt utvalg – det er det samme som bukken til havresekken. Han ønsker ikke effektive etiske regler, og vi har vist at Stoltenberg får det Stoltenberg vil ha.

De som ønsker at Norge skal investere vår felles oljeformue i selskaper som ikke bidrar til forbrytelser, bør gå inn for at Stoltenbergs avvikling av Etikkrådet og de etiske reglene i november 2025 blir omgjort.

Støre sa i Stortinget i mai i fjor at Oljefondet har verdens mest etiske regelverk, og at reglene burde bli fulgt konsekvent. Det var før valget, og Støre visste at 80% av befolkningen ikke ønsket at vår felles formue skulle medvirke til forbrytelser mot menneskeheten.

I november, etter å ha vunnet valget, avviklet Stoltenberg Etikkrådet, med begrunnelsen at reglene skulle revurderes. Var målet at de skulle bli bedre enn verdens beste?

Etter det var alle bremser av, som tallene ved årsskiftet viser.

Nye regler er egentlig helt overflødige – de vi har *er* kanskje blant verdens beste. De har bare blitt så mye omgått de siste to tiårene. Det eneste problemet er alle tilleggsreglene som har tilflytt Norges Bank og Etikkrådet. Disse ser ut til å ha til hensikt å nullstille de etiske reglene, da de ser ut til å være overordnet det etiske regelverket. Regler som tvinger fondet til å være investert i Israel med et antall milliarder, er ett eksempel.

At man må ha begrunnelser som kan stå seg mot et søksmål, er et annet. Det er et fullstendig villedende argument, når enhver investor i verden står fritt til å kjøpe og selge som de selv vil. Det ville aldri noensinne ha kommet et søksmål mot Norge eller banken eller fondet for uttrekk – det er en skremselstaktikk for å få ukyndige folkevalgte til å stemme for å godkjenne alle investeringene. Som de gjorde 4. juni 2024, og som de gjorde da de stemte for å avvikle Etikkrådet, 4. november 2024.

Stoltenberg forklarte i november i fjor at fondet ikke kunne deinvestere fra de store tech-selskapene, for *da ville det ikke lengre være et bredt indeks-fond.* For de uividde i fonds-terminologi betyr det: «For å være et bredt indeks-fond, er vi nødt til å medvirke til Israels forbrytelser».

Stoltenberg skriver til alt overmål i kronikk i det offenlige rom at det å trekke seg ut øker risiko. Han nevner ikke hvilken risiko han mener kan økes ved å selge aksjer, men flere av hans statssekretærer har gått ut offentlig og skrevet det samme. Det er å føre folk bak lyset. Den risikoen som eventuelt følger med å gjøre det som er rett og riktig får vi som samfunn heller tåle. Kommer det et søksmål fra en bombeleverandør til Israel fordi Oljefondet solgte sine aksjer i selskapet, får vi heller stå i det søksmålet.

Det vi trenger er nye regler for sammensetningen av Etikkrådet; det bør bestå av mennesker som har kunnskap om og interesse for menneskerettigheter. Dersom et nytt utvalg skal opprettes, bør det ikke utnevnes av noen som har eller har hatt overordnete posisjoner i forhold til Etikkrådet.

8.2 Liste over selskaper Oljefondet har utelukket pga adferd

I Etikkrådets siste årsrapport er det gitt en oversikt over alle utelukkelsene fra fondet pr. 31. desember 2024. I henhold til reglene om utelukkelse på grunn av adferd, er det særlig tre grupper lovbrudd som faller inn under adferdsbegrepet; grove og systematiske krenkelser av menneskerettighetene, og krenkelser av individers rettigheter i krig og konflikt. Det tredje er salg av våpen til stater i væpnede konflikter som benytter våpnene på måter som utgjør brudd på folkerettens regler for stridighetene.

Av de som har medvirket til Israels krigføring og militære okkupasjon gjennom to tiår, glimrer de fleste med sitt fravær. Av de som har bidratt til Israels teppebombing av Gaza etter 7. oktober 2023, og frem til årets slutt i 2024, finner vi *ingen*.

9.2.1 Grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene

• Centrais Eletricas Brasileiras SA (Eletrobras)

• Cognyte Software Ltd

• FormosaChemicals& FibreCorp

• FormosaTaffetaCoLtd

• Honeys Holdings Co Ltd

• LiNingCoLtd

• LuThaiTextileCoLtd

• PageIndustriesLtd

• ProsegurCiadeSeguridadSA

• ZuariAgroChemicalsLtd

9.2.2 Alvorlige krenkelser av individers rettigheter i *i krig eller konfliktsituasjoner:*

• Adani Ports and Special Economic Zone Ltd

• AshtromGroupLtd

• Bezeq The Israeli TelecommunicationCorpLtd

• DanyaCebusLtd • Elco Ltd • Electra Ltd/Israel

• GAIL India Ltd • KoreaGasCorp

• MivneRealEstateKDLtd • Oil&NaturalGasCorpLtd

• PTTOilandRetailBusinessPCL

• PTT PCL

• Shapir Engineering and IndustryLtd

• Shikun&BinuiLtd

9.2.3 Stridigheter som utgjør brudd på folkeretten

Salg av våpen til stater i væpnede konflikter som benytter våpnene på måter som utgjør brudd på folkerettens regler for stridighetene:

• AviChinaIndustry&Technology Co Ltd

• Bharat Electronics Ltd

To selskaper. Siden opprettelsen i 2004, har Etikkrådet kommet til at *to* selskaper i Oljefondets investeringsunivers har benyttet våpen på en måte som utgjør brudd på folkerettens regler for stridighetene.

Ingen av Israels bombinger av Gaza anses for å være brudd på folkerettens regler for stridighetene; jordskjevbomber, thermobariske bomber på 3500 grader, hvitt fosfor-bomber, nattlige bomber hver eneste natt uten opphold, utslettelse av hele familier i bombeangrep, bomber mot sykehus, vannrenseanlegg, skoler, moskeer, universiteter, jordbruk, matstasjoner, matlagre, bakerier, teltleire. Som fortsetter – den dag i dag.

Hvordan har Etikkrådet, Oljefondets og Norges Banks ledelse, og våre ledende Arbeiderpartipolitikere kommet til at alt dette er innenfor folkerettens regler for stridighetene? Hvordan kommer de til at det ikke er behov for å trekke seg ut av noen bombeselskaper – fordi de krenker ingen menneskerettigheter?

Vi mener at de ikke kan ha noe svar som kan unnskylde og frikjenne for ansvar. Den eneste grunnen til at den norske staten fortsatt er investert i selskapene som begår de groveste forbrytelser mot menneskeheten, er at våre politikere støtter forbrytelsene i en så stor grad at de også er medskyldige.

Eventuelle feilopplysninger, om tall eller annet, i våre dokumenter vil med letthet kunne korrigeres av Norges Bank og Finansdepartementet.

Grandmothers Against Genocide,

Drammen / Kongsberg,

14. april 2026

10. Tillegg: Nye tall for Oljefondets 2. halvår i 2025

Tall pr. 31.12.2025, offentliggjort 29. januar 2026:

Vår rapport om 20 ikke-israelske selskaper som bryter folkeretten ble sendt til Finansministeren 31. august 2025, med fondets tall pr. 30 juni 2025. Den er vedlegg 9 til anmeldelsen, og er et av de mest sentrale bevisene for de anmeldtes medvirkning.

I de nye offentliggjorte tallene fremstår det som at Oljefondet ikke har noen begrensninger overhodet, og er helt tonedøv for kritikk. Vi vil her bare raskt nevne noen eksempler på endringer i forhold til rapporten vi har innlevert som bevismateriale. Der vi hadde en prosent-eiendel fra 30. juni, har vi tatt med endringene i prosent eierskapet.

RTX: Fondet har ***kjøpt seg opp*** i RTX, fra 1,19% til 1,24%. Økt fra 23 mrd til 30,8 mrd.

General Electric: Fondet har ***kjøpt seg opp*** i GE, fra 1,23% til 1,28%. Økt fra 33 mrd til 41,9 mrd.

General Motors: Økt fra 4,3 mrd til 7 mrd.

HD Hyundai: Økt med over en milliard på 6 måneder, fra 1,649 mrd til 2,694 mrd.

Leidos: Økt fra 2,6 mrd til 3 mrd.

Leonardo SpA: Her har fondet ***kjøpt seg opp*** fra 1,08% til 1,46%. Og økt fra 3,5 mrd til 4,9 mrd.

Palantir: Vi siterer fra Vedlegg 9:

«Mens advarsler mot det beryktete Palantir lenge har kommet fra flere kanter, har Klassekampen dokumentert at Oljefondet fra ***desember 2024 til juni 2025 har økt sin eierandel*** i selskapet. De har nå en av sine største enkeltposter i dette selskapet. Palantir har hatt en enorm verdistigning siden 7. oktober, og Oljefondets investering har nesten doblet seg i verdi på seks måneder – fra 19 til 36 milliarder kroner».

Oljefondet har i andre halvår av 2025, etter at alt var kjent, økt i Palantir fra 35 til 52 milliarder. Altså mer enn en dobling, fra 19 til 52 milliarder på ett år.

Thales: Fondet har økt fra 2,9 til 4,2 mrd.

Valero: Fondet har kjøpt seg opp i selskapet som er hovedleverandør av jetfuel til alle Israels bombefly og kamphelikoptre. Økt fra 1,94% til 2,0%. Fra 8,2 mrd til 10,3 mrd.

Vi mener at de nye tallene fra Oljefondet viser et klart forsett fra regjeringens side, til å medvirke til Israels krigsforbrytelser, forbrytelser mot menneskeheten og folkemord.

11. Kilder

Etikkrådets årsmeldinger fra 2005:

https://etikkradet.no/arsmeldinger/

Norges Bank Investment Management (NBIM), Alle investeringer:

https://www.nbim.no/en/investments/all-investments/#/2025-12-31/0/mov3zv4j3ujn

NBIM: Observasjon og utelukkelse av selskaper:

https://www.nbim.no/no/ansvarlig-forvaltning/utelukkelse-av-selskaper

Verdens Gang, 2016:

https://www.vg.no/spesial/2016/bistandsprofitorene/

https://www.vg.no/spesial/2016/nedrustningsavtalen/

https://www.vg.no/nyheter/i/GdAPl/bistandskonsulentene-vg-avsloerer-ud-avgjorde-millionbevilgning-seks-uker-foer-soeknadsfristen

https://www.vg.no/nyheter/i/52q81/slik-fikk-ilpi-kjernevaapen-pengene-fra-ud

https://www.vg.no/nyheter/i/XyQKo/flyr-business-class-paa-bistandspenger

https://www.vg.no/nyheter/i/RWxBJ/hareide-om-uds-millionbevilgning-dette-blir-verre-for-hver-time-som-gaar

https://www.vg.no/nyheter/i/72A79/vg-gransker-ilpi-saken-milliontilskudd-fra-ud-kan-ha-vaert-ulovlig

https://www.vg.no/nyheter/i/q5g9m/bistandskonsulentene-riksrevisor-skal-ettergaa-uds-gransking-av-ilpi

https://www.vg.no/nyheter/i/J0Mj4/bistandskonsulentene-ud-sendte-private-konsulenter-verden-rundt-paa-offisielle-oppdrag

https://www.vg.no/nyheter/i/zmXa1/opprettet-datterselskap-for-aa-soeke-offentlige-midler-ilpi-solgte-tjenester-for-13-millioner-til-eget-non-profit-selskap

Aftenposten, 17.02.2026

https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/ArLmlj/bistandsmillionaer-og-tidligere-jagland-raadgiver-er-inhabile-i-ud-gransking